

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra uca 30 szám, 1. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6—70

Noviszad, 1933. évi március hó 9
Csütörtök
XIV. évfolyam 58. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 26 dinár, 3 hónapra 80 dinár — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A görög forradalom

Külföldön statisztikus kell ahhoz, hogy nyilvántarthatassuk az elmúlt husz év görög forradalmait. Ez az oka annak, hogy Európa közvéleménye nem veszi tulságosan tragikusan azokat a híreket, amelyek Athénből érkeznek és forradalmakról számolnak be. Hirtelenében nem is tudjuk kiszámítani, hogy néhai Konstantin király első trónfosztása óta, hányadik ez a forradalom, amelyet Plasztirasz tábornok most rendezett. Egy nagy előnye van azonban a görög forradalmaknak, legtöbbször vér nélkül folynak le. A görög vérmérséklettel függ össze az, hogy ilyen sűrűn rendezhettek tábornokaik államcsínyeket anélkül, hogy a legkisebb ellenállással is találkozának.

Az új Görögország rövid történelmében sokszor fordultak elő erőszakos kormánybuktatások, de elég gyakoriak az államforma megváltoztatására irányuló forradalmi megmozdulások is. Az elmúlt két évtized alatt azonban különösen sűrűn fordultak elő az ilyen események. Konstantin király első száműzetése volt a kezdés, néhány év múlva aztán örömjongás közben hívták vissza a volt királyt, ugyanekkor azonban Venizelosz utazott hosszabb külföldi szabadságra. Jött azonban a görög-török háborúnak a görögökre oly szomorú befejezése, mire ismét elutaztatták Konstantint, de nemsokára fiának és utódjának is el kellett hagynia az országot, hogy helyet adjon a diadalmenetben visszatérő Venizelosznak. A köztársaság sem növelte azonban a politikai helyzet szilárdságát, mert közben Pangalos is diktátoroskodott, de mások sem riadtak vissza egy kis államcsínytől.

Az állandó forrongás és nyugtalankodás természetesen nincsen jó hatással Görögország népének életére. Az erőszakos beavatkozások minden téren így a gazdaságin is éreztetik hatásukat, ez pedig különösen sulyal nehezedik a görög népre. Igaz ugyan, hogy ezek a forradalmi megmozdulások inkább operettszerűek, de azért mégis csak erőszakos beavatkozást jelentenek az államéletre, már pedig ez nem járhat jó hatással semmilyen irányban. Igaz ugyan, hogy a népek vajmi kevés köze van ezekhez az államcsínyekhez, végeredményben azonban mégis csak ők fizetik a számlát.

A görög nép valószínűleg éppen úgy, mint Európa minden más népe is békét akar kifelé és befelé egyaránt. Teljesen megelégtelte már a sok kalandot, amelyet mindig az ő bőrén próbálnak ki. Rájöttek arra, akárhogy is végződnek ezek a különböző erőszakos megmozdulások, hasznuk soha se lehet belőle, csak káruk. Ez azonban egész természetes is, az egészséges fejlődés és haladás nem tűr semmiféle erőszakos beavatkozást, még akkor sem, ha Plasztirasz tábornok ezt szükségesnek látja. Most ugyan hamar felszámolták az egész államcsínyt, mert már huszonnégy óra múlva átadta helyét a diktatura, mindazonáltal ez a kísérlet nem öregbítette azt a bizalmat, amelyet a külföldi Görögország irányában viselkedésére a bizalomra pedig nagy szüksége van a görög köztársaságnak.

A centrum csatlakozott Hitlerhez és megszavazza a felhatalmazási törvényjavaslatot

A felhatalmazási törvényjavaslat alkotmánymódosító joggal ruházta fel a kormányt. — Vilmos volt német császár lemondott trónigényéről?

Berlinből jelentik: A választás izgalmainak elültével a Hitler kormány hozzálát az építő munkához. A birodalom helyzetének további alakulása tekintetében a német kormány törekvése mindenekelőtt arra irányul, hogy a legrövidített határidőn belül összejöhessen a birodalmi gyűlés és meginduljon a zavartalan munka.

Az államhatalom tekintélyének védelmére új intézkedések vannak készülöben.

Hindenburg elnök és a kormány vezető tagjainak keddi tanácskozásán elsősorban arról tanácskoztak, milyen intézkedésekre van szükség a közrend és a közbiztonság fenntartása és az államhatalom tekintélyének biztosítása érdekében.

A császári színek visszaállítása egyre jobban foglalkoztatja a közvéleményt. Mint már megírtuk, kedden öt nemzeti szocialista kítűzte a városházára a fekete-fehér-piros zászlót. Göring is kítűztette a birodalmi gyűlés palotája mellett levő házának erkélyére a horogkeresztes lobogó mellé az egykori császári zászlót.

Münchenből jelentik: Irányadó német politikai körökben úgy tudják, hogy létrejöttek tekinthető a megállapodás a Hitler kormány és a Centrum párt között abban a tekintetben, hogy

a Centrum megszavazza a kormány által benyújtandó ugynevezett felhatalmazási törvényjavaslatot, amely a legmesszebbmenő lesz a német törvényhozás történetében.

A javaslat ugyanis kimondja, hogy a birodalmi kormánynak jogában áll rendeleti úton megváltoztatni az alkotmány egyes intézkedéseit. A Centrum csatlakozásával tehát a javaslat megkapja a szükséges kétharmad többséget a birodalmi gyűlésben.

Berlini jelentés szerint Hitler Adolf szövetségi kancellár szombat este fél 7 órától 8 óráig valamennyi német rádióadóállomás közvetítésével beszédet mond a jelenlegi helyzetéről. A birodalmi rendőrfőnök a Rote Fahne című kommunista lap eddig egy hónapra kimondott eltiltását további hat hónappal meghosszabbította.

A kormány tegnap száz millió márkás rendelést eszközölt és a hét folyamán hirszerint további ötven millió erejéig ad ki rendeléseket. Tervbevétték kulturális birodalmi minisztérium létesítését. A minisztérium hatáskörében kívánják egyesíteni a rádiót, filmgyártást, színházat, muzeumot és egyéb kultúrtervezőket.

Tegnap a brandenburgi kapura kítűzték a birodalmi zászlót.

Vilmos volt német császár lemondott trónigényéről

Londonból jelentik: A Daily Mail Doornból érkezett jelentést közöl, melyszerint Vilmos német császár nem vágyik vissza a német trónra, hanem csak mint egyszerű magánember szeretne visszatérni hazájába, hogy ott fejezze be napjait. Ezt a szándékát nemrég családi tanácson jelentette be fiai előtt és egyben lemondott a trónról, a trónörökös javára.

Pekingben és Tiencsinben kihirdették az ostromállapotot

Attól tartanak, hogy a japánok tulmennek a nagy falon

Londonból jelentik: A japán hadsereg Észak-Kína valamennyi hegyesorsát hatalmába kerítette és ezzel mindenütt szabaddá vált számára az út a nagy falig.

A japánok sikerei óriási izgalmat keltek Kínában.

Pekingben és Tiencsinben kihirdet-

ték az ostromállapotot, mert attól tartanak, hogy a japánok tulmennek a nagy falon.

A külföldi képviseltek nagy erővel igyekeznek megerősíteni zónáikat, hogy helyet teremtsenek a menekülők befogadására.

Roosevelt elnök drákoi rendszabályokat tervez a dollár árfolyamának megvédésére

Megmarad az arany alap. - Ellenőrzik a magántulajdonban lévő arany-mennyiséget

Londonból jelentik: Washingtoni beavatott helyről érkezett híradás arról számol be, hogy Roosevelt az Egyesült Államok új elnöke szokatlanul erélyes rendszabályokra készül az amerikai pénzügyi pánik megszüntetése érdekében. Ma ül össze az Egyesült Államok törvényhozása és az elnök több törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. A javaslatok kivétel nélkül a dollár árfolyamának megvédését célozzák, illetve a súlyos pénzügyi válság megszüntetését.

Az elfogadásra ajánlott törvényjavaslat mindenekelőtt kimondja, hogy

az Egyesült Államokban továbbra is megmarad az arany alap.

Az államkincstár foglaljon le minden aranypénzt, aranyrudat, tiltsa el az arany kivitelét és az erre szolgáló külföldre utalványozást. Meg kell adózni a magántulajdonban lévő aranyat. Hatalmazza fel a törvényhozás az államkincstárt arra, hogy

kutassa át a páncrekeszeket és széfeket, amelyek aranyat tartalmaznak.

Rendelje el a törvényhozás, hogy a magánosok aranykészleteiket szükség esetén, megfelelő kártalanításért az állam rendelkezésére bocsássák.

zérésére bocsássák.

A drákói rendszabályok Amerikában általános feltűnést keltettek. A lapok megállapítják, hogy a törvényhozás aligha tárgyalhatja le ma az összes javaslatot, mert az indítványok kimerítő megvitatást igényelnek.

Newyork állam törvényhozása törvényjavaslatot fogadott el, mely szerint állami vállalat alakul ideiglenes utalványok kibocsátására. A newyorki takarékpénztárak, melyeknek betétállománya meghaladja a 400 millió dollárt, hathónapi felmondáshoz kötik a betétek kifizetését. A csikágói állatiózs két tegnap bezárták, mert nincs elegendő készpénz az állattenyésztők kifizetésére.

A Newyork Times szerint Rooseveltnek az a terve, hogy

két milliárd dollárig engedi meg a szükségpénz kibocsátását.

A szükségpénzt a fizetéképes bankok összes aktívumaikkal és állampapiraikkal öt milliárd dollár erejéig biztosítanák.

Az általános bankmoratorium ideje, mint ismeretes ma jár le, de minthogy Roosevelt javaslatait ma aligha tárgyalhatja le a törvényhozás valószínű, hogy a moratoriumot meghosszabbítják.

Dr. Pernár Iván és társai államellenes bűnügyének harmadik tárgyalási napja

Ma folytatják a tárgyalást

Beogradból jelentik: Dr. Pernar Ivan és társai ügyének harmadik tárgyalási napján az államvédelmi bíróság Luketa Joza, a Branica Márko vendéglőjében alkalmazásban állott pincérfiu kihallgatását kezdte meg. Luketa vallomásában előadta, hogy dr. Pernar Kisasszony napja körül egy reggel megjelent a vendéglőben és azt mondta neki, hogy egy csomagot fog munkaadójának küldeni. Ez a csomag a pincér vallomása szerint meg is érkezett.

A vizsgálóbírónál tett erre a vallomásra Luketa nem akar emlékezni.

— Semmit se mondtam a gazdámnak, nem emlékezem, — mondta tegnap Luketa.

— Kemfelja is járt akkor a vendéglőben? — kérdezi Arnerics elnök.

— Néhány nappal az előtt járt... vagy utána...

— Elvitte akkor a csomagot magával? — Nem láttam.

Az elnök kérdésére a tanu leírja azt a helyet, ahol az inkriminált röpiratokat hagyták. Ezt Luketa egy rajzon is bemutatja.

A bíróság ezután Krevenka Fránya pincért hallgatja ki.

— Kit ismer a vádlottak közül? — kérdezi az elnök.

— Ezt az első urat ismerem — mondja a tanu és rámutat dr. Pernárra.

A tanu nem emlékszik pontosan, hogy Pernár mikor látogatta meg a vendéglőt és kijelenti, hogy a csomagról közelebbi ada-

tokat nem tud. Elmondja, hogy a vendéglő látogatói gyakran szoktak csomagokat hagyni a vendéglőben.

Branica Márko vendéglős a vádlottak közül dr. Pernárt, Kemfelja Gyurat és Kosutics Viktort ismeri.

— Dr. Pernár két peres ügyben képvisel engem, — mondja a tanu.

— Járt az ön vendéglőjében szeptember elején dr. Pernár? — kérdezi az elnök.

— Nem emlékszem — válaszolja a tanu.

— Beszélt magának Kemfelja valamit a csomagról?

— Azt mondta, hogy vegyem át a csomagot, ha elhozzák a vendéglőbe.

A tanu ezután elmondja, hogy Luketa Joza egyik nap szölt neki, hogy egy vállas ur kereste. Ez a vállas ur Pernár volt.

— A csomagot ugyanaznap hozták, mikor Luketa szölt róla, vagy előtte, avagy utána?

— Nem emlékszem — mondja a tanu.

— Ki vitte el a csomagot?

— Kosutics Viktor.

A bíróság ezután Luketa Joza félbeszakított tanuvallomását folytatja, majd a tárgyalást megszakítja és ma reggelre halasztja.

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

Ha jó vasárnapot akar magának szerezni,
Ha jót akar kacagni úgy feltétlenül nézze meg a **NAK**

REVÜDELUTANIÁT

4¹/₂ órai kezdettel a H A B A G B A N

Jegyek kaphatók: Fratricsevics Jánosnál,
Futoski put 12. (Reitzer palota)

Az idei noviszádi hangversenyidény legkiemelkedőbb művészi eredménye

a „Szent Erzsébet”
néporatorium bemutatója

Április másodikán este fél 9 órai kezdettel mutatja be a jugoszláviai német dalosszövetség a Szloboda nagytermében a német zenéirodalom feltétlenül legnagyobb sikerét aratott újabb keletű néporatoriumát a „Szent Erzsébetet”, melyet Dauffenbach szövege alapján Haas József, Reger egykori tanítványa, a müncheni zeneakadémia nagyhirnevű tanára, az újabb német zeneszerzőgárda egyik reprezentatív nagysága komponált.

Noviszádon még nem látott nagy apparátus működik közre a „Szent Erzsébet” jugoszláv bemutatóján. A szoprán szölvót Hagemester Margit a hírneves berlini hangversenyének vezető éneklője, aki már Noviszádra érkezett és Freund Péternek, az oratorium karnagyának, a 160 tagu női, férfi, egyes és gyermekkar betanításánál is segítséget fog. A krónikás szerepét dr. Hribovschek Ferdinánd tölti be, az ötven tagu zenekart a Filharmonia és a hetedik gyalogezred zenészei képezik.

Megalakult a posta és távirdai hivatalnokok és szolgák bányászati szakosztálya Noviszádon

A posta és távirdai hivatalnokok és hivatalos szolgák a Diklićs féle vendéglő helyiségeiben most tartották meg alakuló gyűlést, amelyet Beszevics Petár, az egybehívó nyitott meg. A közgyűlés Neskovicot választotta meg elnökévé, aki indítványozta, hogy küldjenek hódoló táviratot Öfelsége a királynak, valamint üdvözlő táviratokat a közlekedésügyi miniszternek és Domisz postagazgatónak. Ezután Vujaszinovic Sztanko, a beogradai szekció elnöke ismertette az ottani szekció munkáját s felhívta a megjelenteket, hogy mindent tegyenek meg saját szekciójuk megalakítása és fejlesztése érdekében. Ezután kimondották az egyesület megalakítását s elnökké Beszevics Petárt választották meg. A vezetőség így alakult: alelnök Donjparics, első titkár Neskovic, második titkár Róth V., első pénztáros Grogec, második pénztáros Antolic. Bizottsági tagok: Lucsics, Kantardzics és Zagor. A felügyelőbizottság elnöke Budzarov Szima, tagjai Erdélyi J., Ilic V. és Zsuljevics Gy.

A Németországból behozott áruk vámkedvezménye

Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter március negyedikén határozatot hozott, hogy kedvezményes elvámolásban csak a szerződéses viszonyban lévő államokból behozott áruk részesülnek. Miután Németországgal megszakadt a szerződéses viszony, a március negyediké után Németországból feladott áruk nem részesülnek kedvezményben. A március negyediké előtt feladott vagy március negyedikén után levő küldeményekre azonban nem vonatkozik ez a rendelkezés, mert ezeket az árukat a régi kedvezményes eljárás szerint vámozzák el.

A törvényszéki tanács megerősítette a vizsgálati fogságot a sikkasztással vádolt bácspetrovo-szelói községi végrehajtó ellen

Megírta a Reggeli Újság, hogy Amiluhvari Jakab bácspetrovo-szelói községi végrehajtót sikkasztás gyanúja alapján őrizetbe vették és átadták a noviszádi törvényszéknek. Papricsics Milán vizsgálóbíró befejezte Amiluhvari kihallgatását és a községi végrehajtó ellen elrendelte a vizsgálati fogságot. Amiluhvari a vizsgálati fogság ellen felelkezéssel élt a vádtanácsához, amely azonban tegnap elvetette a felelkezést és a végrehajtó ellen megerősítette a vizsgálati fogságot.

-o-

A rheumát megszüntetheti

Tekintet nélkül arra, hogy az izmokban vagy a csuklóban vannak-e, a SLOAN LINIMENT eltávolítja azokat Dörzsölés nélkül mindjárt hat, melegít és csillapít. Ne szenvedjen — legyen az üveg állandóan kéznél. Használjon SLOAN-KENOCSTOT rheuma, ischiás, hát- és gerincfájdalmak ellen, valamint különböző izomfájdalmak ellen.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

SLOAN-LINIMENT

eltávolítja a fájdalmakat
Odobreno od Min. Soc. Pol. i Narod. Zdr. Sbr. 4497 od 15. III. 9:2

Matanovics Szpira ügyében elhalasztották a tárgyalást

A törvényszék kéri fogja a beográdi elmeegógyintézet véleményét arra nézve, hogy az elmebeteg embert ki lehet-e hallgatni a bíróság előtt

A noviszádi törvényszék tegnap délelőtt 9 órára tűzte ki Matanovics Szpira ügyében a tárgyalást, amelyen azt kellett volna megállapítani, hogy az elmebeteg fiatalember ellel rendeljék-e az elmeegógyintézet felügyeletet, vagy hogy alkalmazták-e ellene a közbiztonsági eljárást.

A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, különösen azért, mert a törvényszék a tárgyalásra a bünyvi perrendtartás 110. paragrafusában értelmében Matanovics Szpirát is megidéztek és úgy volt, hogy Matanovics Szpirát a beográdi elmeegógyintézetből Noviszádra szállítják a tárgyalásra. A tárgyaláson azonban Matanovics Szpira nem jelent meg, mire Veljkovics Miodrag ál-

lamügyész, valamint dr. Lemajics Jován noviszádi ügyvéd, Matanovics Szpira védője a tárgyalás elnapolását kérték, míg dr. Mátics Milán ügyvéd özv. Matanovicsné képviselőjében a tárgyalás megtartása mellett foglalt állást.

A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza, majd meghozta határozatát, amely szerint

a tárgyalást elnapolják és megkérlik a beográdi elmeegógyintézet véleményét arra vonatkozólag, hogy Matanovics Szpira elmebeli állapota megengedi-e a bíróság előtt való kihallgatást.

Csárnic Nikola begecsi juhász, barátságos vacsora után, üres revolverrel kikényszerítette vendégeiből minden pénzüket, hogy az egyszerű sajt-szalonna vacsorát borral öblithesse le

Két dohánycsempész és a juhászlegény különös kalandja — Csárnicot letartóztatták és átadták a törvényszéknek

Vasárnap este Begecs határában különös kaladja akadt két dohánycsempésznek. Pantelics Milorád sztublini (drinabánsági) lakos vasárnap átutazott Szrémbe, Bánostorra és az volt a szándéka, hogy a Dunán csónakon keresztül kelje Begecsre megy, ahol csempészdohányt vesz. Pantelics át is csónakozott a Dunán és megérkezett Begecs határába, ahol találkozott egy ismerőseivel. A két ember megindult a falu felé, utközben azonban találkoztak Csárnic Nikola juhással. A juhász elbeszélgetett velük és a két ember elmondta, hogy mi járatban vannak. Beszélgetés közben a juhász annyira összebarátkozott velük, hogy meghívta őket, vacsorázzanak együtt. Elő is vette tarisznyáját, ahonnan jézú sajt és szalonna került elő. A két ember nem sokat kínáltatta magát és jó étvágyal megvacsoráztak.

Amikor azután az egyszerű sajt-szalonna vacsorát befejezték,

a juhász azt tanácsolta, hogy jó lenne egy kis bor hozzá.

Oda is szölt Pantelicsnak, hogy menjen be a faluba és hozzon nekik bort. Társa addig majd ottmarad. Pantelicsnek azonban a dolog nem esett inyére és azt vála-

szolta:

— Hallod testvér, nem azért jöttem, hogy igyam, hanem, hogy dohányt vegyek, amivel aztán egy kis keresetet csinálhatok magamnak.

— Hát jól van úgy is, — mondta nyugodtan a juhász — ha te nem akarsz hozni és inni,

add ide a pénzed, majd én hozok magamnak, te pedig menj és keress dohányt.

Pantelics és társa tréfára vették a dolgot és jót nevettek a juhász okoskodásán, azonban kijelentették, hogy erre még kevésbé hajlandók ráállni.

Csárnic erre felkelt és rákiáltott Pantelicsra:

— Majd ide adod te a pénzt, várj csak! — és ezzel előkapott zsebéből egy hatalmas revolvert. Neki-szegezte Pantelics mellének:

— Pénzt, vagy meghalsz!

Pantelics társa még ekkor is tréfának tartotta a dolgot. Felállt és közelebb lépett Csárnicshoz:

— Ne bolondozz ember, csak nem gondolod komolyan?

Azonban a juhász most felé fordította a feje és rákiáltott:

— Nincs időm itt beszélgetni, ide a pénzt és pusztuljatok!

Mit volt mit tenni,

Pantelics remegve elővette minden pénzét, 420 dinárt, odaadta Csárnicnak és azután elmenekültek.

A faluba érve azonnal jelentést tettek az esetről. A csendőrség rögtön nyomozást indított Csárnic ellen, akit

csak hosszú keresés után találtak meg az egyik kocsmában, amint zenezővel mulatott.

A csendőrök láttára Csárnic megtört és mindent beismert. Letartóztatták és

megmotozása alkalmával megtalálták nála a revolvert, amelyről kiderült, hogy egyetlen egy golyó sem volt benne.

Csárnicet tegnap átadták a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájának. Kihallgatása alkalmával egészen másként állítja be az esetet és ezért a vizsgálat most annak a megállapítására irányul, hogyan történt tulajdonképpen a rablás.

Csárnic egyébként nem ismeretlen sem a csendőrség, sem a bíróság előtt

A noviszádi törvényszék nemrég elítélte, mert a múlt év december 13-án Begecsen juhászbotjával fejbe vágta Kalugyerszki Katicát és súlyos sérüléseket okozott neki, azonkívül pedig Popnakov Gyurának eltörte a könyökét.

A vizsgálóbíró az ügyben folytatja a nyomozást és rövidesen teljes fényt derítnek a vakmerő rablás esetére.

Zagrebban a városi adóhivatal szedi be a kötelező egyesületek részére járó tagdíjakat is

Zagrebból jelentik: Az új ipartörvény a különböző szakmák részére, mint ismeretes, kötelező egyesületeket írt elő, így kötelező egyesületük van a kereskedőknek, gyáriparosoknak, kézműveseknek stb. Az egyes kötelező egyesületekben a tagdíjakat is megállapították, mikor azonban a tagdíjak behajtására került a sor, akkor a kötelező egyesületek vezetőségei igen nehéz feladat előtt találták magukat, mert bizony igen nagyszámu tag nem akar fizetni. Mivel viszont a tagdíjak rendes befizetése nélkül nek képzelhető el a kötelező egyesületekben szabályszerű munka, a városi iparügyi hivatala a kötelező egyesületek vezetőivel értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a kötelező egyesületek tagdíjainak behajtásával a városi adóhivatalt bízzák meg, amely rendes nyomtatványokat készít erre a célra és gondoskodik, hogy a kötelező egyesületek tagdíjait a többi adóterherrel együtt hajtsák be. Ilyenképpen a zagrebi kötelező egyesületek részére a tagdíjakat a közeljövőben már nem az egyesületek pénztárosai, hanem a városi adóhivatal hajtja be.

Amit az olvasó mond:

1.

Halsütés Noviszád központjában

Nagyon sok kisebb-nagyobb város van nemcsak Jugoszláviában, hanem a külföldön is, ahol az a divat, hogy a város egyes részein különféle országok és országrészek szépségeit és szokásait igyekeznek odavarázsolni. Ez történt Noviszádon is.

Nem is olyan nagyon régen a volt Örmény uccában két ügyes vállalkozó egy kis Dalmáciát varázsolt oda. De nehogy valaki félreértse a dolgot, előre becsájtom, hogy nem a még külföldiek előtt is megcsodált, szép dalmáciai tengerpartból, vagy Dalmácia egyéb szépségeiből varázsoltak oda egy kis darabkát, hanem csak csupán az történt, hogy a volt Örmény ucca két oldalán 1-1 hamisítatlan Dalmát pincét nyitottak. Eddig nem is volna semmi baj, mert a ki-mondott „Dalmatinszki podrum“-ban, tényleg Dalmácia legjobb ételeit és főleg italaikat lehet kapni és ezen pincéket akkoriban a noviszádi, sőt még a környékbeli alkoholfogyasztók is nagy örömmel fogadták, mert drága pénzükért legalább jó bort és igazi dalmáciai ételeket kaphattak. Eddig aztán rendben is lenne a dolog. A baj csak akkor kezdődik, amikor a bejárat, illetve lejárát fölé egy táblát akasztanak ki azzal a csábító felirással, hogy a friss tengeri hal ma megérkezett. Ilyenkor aztán napokig nem tanácsos a volt Örmény uccában való járás. Hogy miért, azt ma már a legtöbb noviszádi ember tudja, aki ezen a környéken megfordult ilyenkor. Tudniillik a friss szállítmány megérkezése után természetesen egy részét annak, megsütik lenn a pincében és ezen étel és égési szagot egy ventilátor segítségével közvetlenül az uccára eresztik és úgy elárasztják halszaggal az egész környéket, hogy az ember igazán kellemesebb illatot is elviselne. (Talán így akarnak szagos reklámmot csinálni?) Tudom jól, hogy vannak emberek, akik szeretik a tengeri halat és annak szagát és nem is gondolok arra, hogy a rendőrség esetleg ezen élvezettől megfoszsa őket.

Nem ártana és mi noviszádiak nagyon halásak lennünk, ha ezen pince-tulajdonosok úgy rendezkednének be, hogy a jövőben a halszagot ne közvetlen az uccára ventilátorozzák, hanem esetleg szellőztetőcső segítségével kemény magasságban a tetőre.

Km.

2.

Nemrég olvastam a Reggeli Ujságban egy „elütött járókelő“ panaszát a kerékpárosok apróceprő garázdalkodásai ellen. Magam is kerékpártulajdonos vagyok, tehát aligha vádolhatnák elfogultsággal a biciklistákkal szemben. Mégis lehetetlen dolognak tartom, hogy a kerékpárosok biciklinélve kerekednek ki a házakból legtöbbször meglehetősen gyorsan.

A házak kapualjából előbukkanó biciklista nem eseng, mert ezzel magáravonná a járókelők és esetleg a rendőr figyelmét. Zajtalanul surran tehát ki a kapu alól a járdára és onnan a kocsiútra, miközben halálra rémiti a járdán haladó jámbor gyalogosokat.

Az őrszemés rendőr leginkább a kocsiutat figyeli és így nem veheti észre a kerékpárosoknak ezt a közlekedési kényelmét. Pedig kívánatos volna leszoktatni őket erről az immár járványszerű kényeléstől és enyhébb-nagyobb büntetések keretében megmagyarázni nekik, hogy nem dől össze a világ, ha gyalog teszik meg a járdán átvezető néhány méter utat.

Aláírás.

A leszerelési konferencia politikai bizottsága elfogadta a kölcsönös támogatásról szóló francia javaslatot

Németország, Olaszország, Magyarország, Ausztria és Hollandia a javaslat ellen szavazott

Genéből jelentik: A leszerelési konferencia politikai bizottsága kedd este tartott ülésén 14 szavazattal 5 ellenében elfogadta az európai kontinentális paktum francia részről benyújtott tervezetét. A javaslat értelmében az európai államok kötelezik magukat, hogy kölcsönösen támogat-

ják azt az államot, amelyet jogtalan támadás ér.

A szavazás során Németország, Olaszország, Magyarország, Ausztria és Hollandia a javaslattal szemben foglalt állást, Anglia, Oroszország és Svájc tartózkodott a szavazástól.

Sulyos belpolitikai válság Ausztriában

Az osztrák kormány lemondott, de a szövetségi elnök továbbra is bizalmáról biztosította Dollfuss kancellárt

Ausztria egész területére gyülekezési és felvonulási tilalmat rendeltek el

Bécsből jelentik: Ausztriában sulyos belpolitikai válság tört ki. Dollfuss kancellár elnöklésével kedd délután rendkívüli minisztertanács ült össze, hogy foglalkozzék a parlamenti válság által előidézett helyzettel. Ismeretes, hogy egy szavazásból kifolyólag támadt nézeteltérés miatt, a nemzeti tanács mindhárom elnöke lemondott, az ülés formális berekesztés nélkül oszlott szét úgy, hogy a nemzeti tanács szabályszerű összehívása lehetetlenné vált.

A keddi rendkívüli minisztertanács úgy döntött, hogy kiáltványt intéz az osztrák néphez.

A kiáltvány bejelenti a gyülekezési és felvonulási tilalmat az állam egész területére és közli, hogy törvényt módosító rendeletet bocsát ki a sajtójog rendelkezésére vonat-

kozólag.

A kormány intézkedéseinek célja, hogy megakadályozza a gazdasági élet károsodását, amely minden bizonnyal bekövetkezik, ha minden eszközzel meg nem akadályozzák a nyugalom és rend bármiféle zavarását és a féktelen izgatást.

Az osztrák belpolitikai helyzet belső feszültségét mutatta a kedden késő este történt esemény.

Dollfuss kancellár a minisztertanács után felkereste a köztársaság elnökét és felajánlotta neki a kormány lemondását.

A szövetségi elnök a lemondást nem fogadta el, hanem teljes bizalmáról biztosította Dollfuss-t és kormányát. Felkérte a kancellárt, hogy nyugodtan és szilárdan intézze tovább az állam ügyeit.

A skót diákok a nemzeti eszme és viselet istápolása végett, még kirándulásaikra is nemzeti viseletben, dudaszóval vonulnak ki.

Az osztrák lapok pártállásuk szerint kommentálják a kormány kiáltványát, amely hét pontban intézkedik a köznyugalom, a rend és a közbiztonság megővéséről. A rendelet többek között szigorú intézkedéseket tartalmaz a sajtó útján elkövetett izgatás, a szövetségi, vagy a tartományi kormányok tagjainak megsértői ellen.

A kiáltvány befejezésül felhívja a polgárságot, a pártokat és a népet, hogy minden erővel akadályozzák meg azokat a kísérleteket, melyek hátráltatni és gátolni igyekeznek a kormány intézkedéseinek érvényesülését. A kormány minden erejével azon lesz, hogy Ausztria népét kivezesse a jelenlegi nehéz gazdasági sanyarúságból.

A tegnapi délutáni ellenzéki lapok élesen támadják a Dollfuss kormányt, mert háborús rendeleteket léptetett életbe. A kormány helyzete válságos, mert valószínű, hogy a szociáldemokraták és a nemzeti szocialisták a parlament legközelebbi ülésén

leszavazzák.

Hírszerint a Dollfuss kormány az új választás kiírásának gondolatával foglalkozik

és már meg is kezdte a választás előkészületeit. A kormány hívei közül többen sürgetik, hogy a kormány használja fel a kedvező alkalmat, változtassa meg a házszabályokat, tiltsa be a sztrájkot, amelyek az utóbbi időben Ausztriában nagy zavarokat okoztak.

A kormány a parlament összehívásáról csak abban az esetben hajlandó tárgyalni az ellenzékkel, ha előbb hozzájárul bizonyos alkotmánymódosításhoz, amely az ediginél nagyobb mozgási szabadságot biztosítanak a kormánynak. Az ellenzék egyelőre nem mutat hajlandóságot a kompromisszumra, mert a szövetségi tanács összehívásából a kormány bukását várja, mint-hogy számítása szerint a szövetségi tanácsban az ellenzék többségben van.

A győztes ellenzék vezére, Caldarisz felkérte Otonosz tábornokot, hogy a kormány megalakításáig tartsa a hatalmat a kezében

Pasztírasz és társai ellen elrendelték a letartóztatást. — Venizelosz cátoija külföldre való menekülésének híreit

Athénből jelentik: Caldarisz, a győztes ellenzék vezére felkérte Otonosz tábornokot, hogy néhány napig, amíg ő megalkothatja kabinetjét, maradjon a kormányon és tartsa fenn a rendet az országban.

Az ellenzéki tömegek állandóan felvonulások tartanak Athén utcáin és éltetik Caldariszt, az ellenzék győztes vezérét.

A főállamügyész tegnap elfogatóparancsot adott ki Pasztírasz tábornok és több magasrangú tiszt ellen, akiket a tegnapielő-

ti államcsíny értelmi szerzőinek tartanak. Valamennyi letartóztatott felett a hadbíró-ság fog itélkezni.

Venizelosz volt miniszterelnök a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a külföldre készül emigrálni. Venizelosz kijelentette, hogy gyávaság lenne elhagyni az országot, amikor az a legnagyobb zűrzavarban van. Kijelentette még a volt kormányelnök, hogy nem hisz a parlamenti rezsim fennmaradásában.

A szombori bíróság hosszabb szünet után tegnap folytatta az utóbbi évek legfurfangosabb cigányperének tárgyalását

Azonos-e Kolompár Csibók Pali Nikolics Szvetiszlávval? — Nikolics Szvetiszláv tegnap is tagadta az azonoságot — Harminc tanút vonultatnak fel a szombori bíróság előtt

Szomborból jelentik: A Reggeli Újság annak idején részletesen megírta, hogy egy esendőr vallomása alapján letartóztatták és a bíróság elé állították Kolompár Lakatos Palit (Csibókot), alias Nikolics Szvetiszlávot, akit azzal gyanúsítanak, hogy azonos azzal a Kolompár Csibók Palival, aki 1927 szeptemberében meggyilkolta és kirabolta a doroszlóvi Lakatos fivérek. A végzetes napon Lakatos Jóska és Sándor, valamint Kolompár Aranka a doroszlóvi Kalugyerszki vendéglőben együtt mulatott Kolompár Lakatos Palival s midőn vagy öt liter bor elfogyasztása után tulhagosak kezdtek lenni, a vendéglős az egész társaságot kiutasította a vendéglőből. Lakatos Sándor akkor állítólag kétezer dinárt mutatott fel a vendéglősnek, biztosítékul ajánlva, hogy fizetni tudnak, azonban minden kerítés hiábavaló volt, a vendéglős az egész társaságot kitétte.

Lakatosék és Csibók Kolompár Arankával együtt erre Sztariszivác felé elvonultak, a Kralja Petra csatornánál azonban Kolompár Csibók Pali megátámadta a Lakatos fivérek, akik közül Sándort szíven szúrta, Jóska-nak pedig a gyomrába szurt, úgy hogy pár nap múlva a szombori kórházban az ő behalt a sérülésekből. Kolompár Aranka egyik fa mögé menekülve, sikoltozva nézte végig a vandál jelenetet, de segítség nem érkezett, Csibók pedig

kirabolva áldozatait, nyomtalanul eltűnt.

Kolompár Csibók Pali eltűnése után a esendőrség még egy darabig kereste a tettest, később azonban, látva, hogy nem kerül elő, azt hitték, hogy megszökött és eltávozott az országból.

Igy talán a kettős gyilkosság végleg a felledés homályába merült volna, ha néhány évvel később egy esendőr Bórosak községében fel nem ismeri az állítólagos Csibókot.

Ez úgy történt, hogy 1929-ben a beográdi törvényszék tíz évi börtönbüntetésre ítélte Nikolics Szvetiszláv cigányt, akit egy rablóbandával együtt fogtak el s midőn Nikolicsot a fegyházba kísérték, egy esendőr felismerte benne az állítólagos Csibókot. Így került Nikolics Szvetiszláv a szombori törvényszék elé, amely az elmúlt év július negyedikén kezdte meg ügyében a tárgyalást. Nikolics már akkor is tagadta, hogy azonos Kolompár Csibók Palival, a tanuk egy része pedig felismerte benne Kolompárt, a másik része pedig nem. A bíróság akkor a bizonyítás kiegészítése végett új tanúk kihallgatását rendelte el és a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta.

Dr. Veszalovszki ötóe tanácsa tegnap délelőtt folytatta ebben a rendkívül bonyolult furfangos cigányügyben a tárgyalást. Az újabb tárgyalá-

PARK SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 10

A Keleti pályaudvar mellett.

Elsőrangú, központi fűtési szobák már négy pengőtől kezdve. Alandó hideg-meleg víz! Kifünő polgári étterem, olcsó panziórendszer! A vidéki úriközönség szállodája!

Minden olvasónk, aki lapunkra hivatkozik, 20% engedményt kap.

harminc tanút idéztek be, akiknek kihallgatását szintén tegnap délelőtt kezdte meg a bíróság.

A tegnapi tárgyaláson Nikolics Szvetiszláv vádlott ismét tagadta, hogy azonos Kolompár Csibók Palival. Elmondotta, hogy az ő neve Nikolics Szvetiszláv, Beograd közelében született s tagadta, hogy a Lakatos fivéreket ő gyilkolta meg. Ezzel szemben ellene vall az, hogy hibás szerbséggel beszél, erősen magyaros kiejtéssel, a vizsgálat folyamán postája Doroszlóvól és Kuláról jött és a leveleket egytől egyig magyarul írták neki, holott azt vallja, hogy

magyarul alig beszél, csak cigányul és románul tud. Elmondotta, hogy 1927 júniusától decemberig Pozsarevácon élt és egyáltalában nem is járt a Bácskában. A meggyilkoltakat soha életében nem látta.

A bíróság ezután Kolompár Arankát hallgatja ki, aki szemtanuja volt a gyilkosságoknak. Elmondja, hogy a végzetes napon együtt volt a Lakatos fivérekkel. Mikor Szivác közelében voltak, bementek az egyik vendéglőbe, ahol 5-6 liter bort ittak meg. A veszekedést Lakatos Sándor kezdte, aki Palival a lovak miatt veszett össze. Sándor baltát ragadott, dulakodni kezdtek, miközben Sándor Pali ujjába harapott. Ezután következett a gyilkosság.

Kolompár Róza, a következő tanu. Kolompár Csibók Palinak volt a felesége. Elmondja, hogy a végzetes napon Palival a sziváci vásárra mentek. A gyilkosság után Pali elmenekült és egy Horváth nevű cigánytól azt hallotta, hogy Pesten látta. Ő később Beogradba ment és ott ismerkedett meg Nikolics Szvetiszlávval, akivel együtt élt. Érdekes, hogy Nikolics azt állítja, hogy alig tud magyarul, viszont Kolompár Róza nem tud szerbül és mégis nagyon jól megértették egymást. Az ügyészek arra a kérdésre, hogy akkor milyen nyelven beszélgettek egymással, az asszony kijelenti, hogy cigányul.

Dióssy János nyolcvan éves doroszlóvi földművest hallgatja ki ezután tanuként a bíróság. Dióssy elmondja, hogy Csibók Palit ismerte, a bíróság előtt ülő vádlottban azonban nem ismeri fel Csibókot. Mikor Nikolics Szvetiszláv az a fényképét mutatják fel neki, amelyet elfogatása után készítettek róla, felismeri a fényképen a vádlottat.

Kalugyerszki Lázár vendéglős nem ismeri fel a vádlottban Csibókot. Lakatos Sándorék kétezer dinárt mutattak neki, hogy engedje meg a mulatás folytatását, de ő az ajánlatot visszautasította.

A vendéglőst szembesítik Kolompár Arankával és Kalugyerszky a szemébe mondja az asszonynak, hogy nagyon vigan voltak és mulattak, holott Aranka előzőleg azt állította, hogy nagybeteg édesatyjához készülődtek.

Marosetics Jakab sztapári esendőrőrmester még 1922-ben ismerte Kolompár Lakatos Palit és a tárgyaláson Nikolicsban határozottan felismeri Csibókot. Elmondja, hogy 1927 végén az Avala közelében teljesített szolgálatot és akkor ott találkozott Csibókkal. Megszólította: „Szervusz Pali”. Csibók elfogadta a megszólítást és csak később jegezte meg, hogy ő nem azonos Kolompár Lakatos Palival, hanem Nikolicsnak hívják. A bíróság megemelti vallomására.

Nikolics Jovan esonopljai koldus szintén határozottan felismeri a vádlottban Kolompár Lakatos Palit. Vallomására megesketik. Ugyanosa felismeri Nikolicsban Kolompár Lakatos Palit Bogdanovics Vászsa földműves is. Szintén megesketik vallomása.

A bíróság ezután a tárgyalást berekeszti és folytatását ma délelőttre tűzi ki.

Popovics Daka szenátor volt a községi törvény előadója a szenátusban

Beogradból jelentik: A szenátus tegnapi ülésén a közoktatásügyi miniszter bejelentette, hogy a zagrebi egyetem jogi fakultására tanárrá kinevezett dr. Kosztrenecics Markó szenátori mandátumáról lemondott és helyette az igazoló bizottság Vrbancics Milan zagrebi bankelnököt hívta be.

Popovics Daka szenátor előadó ismereti ezután a községi törvényt, rámutatott arra, hogy az új törvény a közigazgatási törvények káoszából kivezeti az országot és megkönnyíti a közigazgatás menetét.

Dr. Silovics kisebb stiláris javításoktól eltekintve elfogadja a javaslatot. Elesen támadja dr. Mazsuranicsot a szenátusban felolvasott deklarációja miatt.

Dr. Mazsuranics személyes megtámadtas címén kér szót és azt mondja, hogy Silovics félreértette deklarációját és hibásan kommentálja. Még dr. Svrljuga szólal fel a javaslat ellen, majd a szenátus ülését csúrtörtök délelőttre halasztották.

A képviselőház elfogadta a földadóról szóló törvényjavaslatot

Beogradból jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután folytatta a vitát az 1933-34 évi betétek ügyében. A kormány a földadóról szóló javaslatát tizenhét szavazattal tíz ellenében elfogadták. A bizottság ezután folytatta ülését, amely a késő esti órákig tartott.

Uj tárgyalás lesz Danilovics Vászsa a noviszádi gimnázium volt igazgatója ügyében

Danilovics Vászsa a noviszádi gimnázium volt igazgatója ellen azt a vádat emelték, hogy a gimnázium egészségügyi és egyéb alapjaiból 28.466 dinárral nem tudott elszámolni. A noviszádi törvényszék a múlt év május tizenkettedikén megtartott tárgyalásán sikkasztásban mondotta ki bűnösnek Danilovics Vászsat és ezért három hónapi szigorított fogházra és a hiányzó 28.466 dinár visszafizetésére ítélte. Danilovics Vászsa az elsőfoku ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be. A semmitöszék tegnap foglalkozott az ügygel és megsemmisítve az elsőfoku ítéletet, új tárgyalás megtartását rendelte el.

Egy tolvaj koldus letartóztatása nyomán szervezett betörőbandának jutott nyomára a szubotícai rendőrség

Kedden délután kitünő fogást csinált a szubotícai rendőrség. Deutsch Hermann bélyáros feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes egy öltöny ruhát lopott Petrogradszka uccai lakásáról. A gyanu egy csavargóra hárult, aki a ruha eltűnése előtt koldulni volt a gyárosnál. A rendőrség csakhamar kinyomozta a tolvaj kilétét és letartóztatta Venics Antal notórius csavargót, aki közben hatvan dinárért értékesítette a lopott öltönyt.

A rendőrség bünygyi osztálya tovább folytatta a nyomozást és ismételtén kihallgatta Venicsot, aki hosszas tagadás után végül is beismerte, hogy egy szervezett betörőbanda tagja, amely számos besurranó lopást és betörést követett el. Venics bűntársait is megnevezte, akik közül eddig hat embert vettek őrizetbe. Valószínű, hogy a betörő-

KATOLIKUS OLVASOKÖRBE, DUDARSZKA UCCA 18. SZ.

kultúrelőadás

kezdeté délután 5 órakor.

Dr. Koráni Elemér rókusai plébános

vallásostárgyu előadása zeneszámokkal és szavlatokkal
Belépti díj nincs

A japán kormány végérvényesen úgy döntött, hogy kilép a Népszövetségből

Hollandia nem hajlandó meg nem támadási szerződést kötni Japánnal

Tokióból jelentik: A japán kormány végérvényesen elhatározta, hogy Japán kilép a Népszövetségből. A kilépést bejelentő jegyzéket még a császárhoz terjesztik fel jóváhagyás végett. Az elhatározást valószínűleg március 20-án jelentik be Genfben.

A japán kormány meg nem támadási szerződés megkötéséről tárgyalt Hollandiával. A szerződés ellenében a japán kormány különböző engedményeket követelt Ujguineában, nagyobb területet gumültetvény lé-

tesítésére. A holland kormány most elutasította az ajánlatot, mert megállapítást nyert, hogy a japán kormány Borneóban a gumültetvények között hatalmas titkos repülőtereket létesített, melyen rendes katonai szolgálatot tartott.

Hollandia most attól fél, hogy a japán kormány az Ausztrália felé vezető vonalon újabb katonai támpontot létesít és ezért visszalépett a szerződéstől.

Svédország a kisantant mintájára szövetségbe akarja tömöríteni az északi államokat

Az új szövetség politikai és gazdasági jellegű lesz

Stockholmból jelentik: Kormánykörök-ből származó értesülés szerint Svédország szövetségbe kívánja tömöríteni az északi államokat az Északi tengertől a Fekete tengerig. Az államok szövetsége a kisantant mintájára történne.

Az új szövetségbe Dánia, Finnor-

szág, Svédország, Észtország, Lettorság, Litvánia és Lengyelország tartozna.

Az új szövetség gazdasági és politikai jellegű lenne. A megindult akcióról hirszerint Franciaország is tud.

Felelős-e Becskerek városa Borovánszki Géza sikkasztásáért?

A bíróság egy perben kimondta, hogy a város nem felel azért a pénzért, amit Borovánszki kezeihez fizettek le

Becskerekéről jelentik: A Borovánszki Géza sikkasztási bűnygyében, két ügyet, mely szintén a bűnygy alá esik, polgári bírósághoz utalták. Mindkét esetben a megkárosított kiskoruak gyámjai indítottak polgári keresetet a város ellen, azzal az indoklással, hogy a Borovánszki Géza keze alatt eltűnt összegért a város felelős, mivel Borovánszki Géza, mint árvaszéki tisztviselő, hivatalos minőségben követte el a sikkasztást.

A polgári kereseteket Cserevicki Ognjeszláv polgári egyesbírő tegnap tárgyalta le. Az első pert Radovancev Láva indította a város ellen és keresetében 98.000 dinár kártérítés megítélését kérte. Az összeget, mint a kiskoruak tulajdonát képező ingatlan eladásának vételárát Borovánszki Géza kezéhez fizette le, akinek a visszaélése folytán a pénz elsikkadt. Több tanu kihallgatása után a bíróság ítéletében

elutasítja Radovancev Lázát keresetével azzal a megokolással, hogy a város nem felelős olyan összegek befizetéséért, melyet nem az illetékes helyen eszközöltek,

így Radovancev esetében az árvák pénzét az árva-pénztárhoz kellett volna befizetni, nem pedig az illetéktelen Borovánszkinak, s így a város nem lehet a kár megtérítésére elmarasztalni. Radovancev Láva az ítélet ellen felebbezett.

A másik kereslet Bogdanov Ivan és Mária kis-

koruak anyja, Bogdanov Velinka, mint gyám indította a város ellen, mert Borovánszki Géza 90.000 dinárral károsította meg a kiskoruakat.

A kereset indoklása szerint Bogdanov Velinka öt hold földet vett a kiskoruaknak Popov Lázától, 90.000 dinár vételárban, amit teljes összegben ki is fizetett Popovnak. Az eredeti szerződés közben Borovánszki kezén eltűnt, s így a meg vett öt hold földet nem telekönnyezhették a kiskoruak javára. Popov Láva pedig közben másodsor is eladta ugyanazt a földet.

A bíróság ebben az ügyben Borovánszki Gézát, mint tanut hallgatta ki, aki elmondta, hogy Bogdanov Velinka mielőtt megvette volna Popovtól az 5 hold földet, eladott Popovnak egy, a kiskoruak tulajdonát képező ingatlan, s közben a báni árvaszék az adás-vételi szerződést jóváhagyta, anélkül, hogy Bogdanov Velinka befizette volna az árva-pénztárnak a vételár összegét. Mikor pedig a második szerződés jóváhagyását kérték, a báni árvaszék visszaküldte azzal, hogy előbb Bogdanov Velinka fizesse ki az előző szerződés 17.000 dinár illetékét. Az árvaszék Borovánszkinak küldte el a szerződést kikézbítésre és Borovánszki, vallomása szerint, a szerződést Bogdanov Velinka kívánságára Popov Lázónak adta ki, aki azt magánál tartotta és a földet újra eladta.

A bíróság a tárgyalást elhalasztotta, bejelentett újabb tanuk kihallgatása céljából.

banda leleplezésével fény derül az utóbbi időben Szubotícán történt lopásokra.

A szubotícai bélyárban történt betöréssel kap-

csolatban Bernhard József, Bálint József, Asztalos András és Bugarsics Alekszandar gyanúsítottakat őrizetbe vette a rendőrség.

Hírek

1933
Március
9
Csütörtök

VÁROSI SZÍNHÁZ:

Március 13: Trubadur, Verdi operája.

Március 14: Faust, irta Gounod.

A beográdi opera teljes együttesének vendégjátéka.

— **Időjárás.** Németországban, Ausztriában és Franciaországban ködös, a Balkán félszigeten esős idő volt. Jugoszlávia egyes részében esős idő volt. A hőmérséklet mindenhol esett, a legalacsonyabb Szkoplyen — 1 fok, a legmagasabb Nisben plusz 27 fok volt. Noviszádon tegnap délben plusz 7 fokot mutatott a hőmérő.

— **Időjárás:** Helyenként eső, a hegyekben hó várható, további hősüllyedéssel.

— **A Beltéri Katolikus Kör** e hó 11-én, szombat este fél 9 órai kezdettel saját helyiségében (Templom udvar) kultur estélyt rendez, melyre a kör tagjai és azok hozzátartozói ezuton meghívhatnak. Az est műsora: 1. Puccini: Tosca imája, német nyelven énekli Lehr Juci k. a. 2. A tuberkulózis és az ellene való védekezés. A filmbemutatóhoz a magyarázó felolvasást tartja dr. Klucka György városi orvos. 3. a) Dusan Kotur: „Bij me majko bijj”, szerb népdal, b) Sater: „Pogled v' nedolžno oko” szlovén dal, énekli a „Novoszadszki Vokalni Akademski Kvartet”. Pusics Branislav I. tenor, Martinovics Mladen II. tenor, Jovanovics Szokrat bariton, Jovanovics Zdravko basszus. Az estélyre belépődij nincsen.

— **Flüzköt, melltarlókat méret szerint legolcsóbban készíti: Fischer és Fia, Noviszád.**

Nyelvtisztaság és mesterségek

A szegény magyar nyelvet sokan és sokszor rontják, főleg újságokban. Mi kívülállókat sokat szenvedünk a napi nyelvrontásért. Gyakran feljajdultunk, de mert nem bízták ránk, csak nagynéha szólaltunk fel a nyilvánosság előtt és e ritka felszólalásunk vagy észrevételünk maradt, vagy pedig — nyilvánosságunk szánva — szerkesztőségi papirkosárban lelte halálát. Ugyan kinek fáj az, ha „sielünk”, ha „lekéssük a vonatot”, ha „köszöntjük ismerősünket”, ha „gratulálom” — mal állunk a kiténtetett elé, ha „x. y. miatt” megterhelik számlánkat és egy sereg más piszok. A nyelv arra való, hogy gondolatainkat közöljük, ha megértettük a gondolatot, akkor elvégezte kötelességét. És a nyelvnek ezt a szük rendeltetését éppen azok hangsúlyozták, akik házuknál, butoruknál, ruhájuknál és ételüknél éppen nem állnak ezen az állásponton. Ezek legyenek szépek, sőt válogatottak. A nyelv, ha nem füstölt vagy pácolt, lehet akármilyen.

Az írás, mint a mesterségek legelsője, megköveteli a gondolatok kifejezésének nem csak tökéletességét és félreérthetlenségét, hanem finomságát, érzékenységét is. Méltán

— **Gyászistentisztelet.** Néhai Matkovich Jenő volt gimnáziumi tanár lelkiüdvéért ma reggel 7 órakor gyászmise lesz a noviszádi Rókus templomban.

— **A szuboticei rendőrség** betiltotta a közlekedést a vasúti és villamosvonalak mentén. A szuboticei rendőrség rendeletet adott ki, amely szerint szigorúan tilos a vasúti és villamosok mentén levő gyalogjárókon a közlekedés. A rendelet kibocsátására a gyakorlati balesetek szolgáltak okul.

— **A Bánátban román püspökség** lesz. Beckskekről jelentik: Bukaresti híradás szerint Románia és Jugoszlávia között megegyezés jött létre, melynek alapján Jugoszlávia olyan területén, ahol nagyobb számú román nyelvű lakosság él, román iskolákat létesítenek. A Bánátban, valószínűleg Kikindán görögkeleti román püspökséget is létesítenek, ezzel szemben Temesvárott pedig görög-keleti szerb püspökséget engedélyeznek.

— **A sztarakanizsai fürdővonat** az új menetrendben. Sztarakanizsáról jelentik: A szuboticei vasúti igazgatóság menetrendjébe, amely 1933 május 15-én lép életbe, felvette az elmúlt nyáron kitűnően bevált sávot Sztarakanizsára, amely május 15-től szeptember 30-ig minden vasár- és ünnepnap közlekedik. A vonat reggel 8 órakor indul Szuboticiáról és már 9 órakor Kanizsán van, ahonnan este fél kilenckor indul vissza.

— **Husz napra ítélték egy volt martonosi esendőrt.** A szuboticei törvényszéken Bozsics elnök tanácsa tegnap husz napi fogházra ítélte Bandin Milán negyvennégy éves volt martonosi esendőrt, mert behívta a csendőrlaktanyára és ott úgy megverte özv. Krpanov Jovannét, hogy az kilenc hónapig nem tudta a karját mozgatni.

— **Elhájasodásnál, községnél és cukorbetegségnél** a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést.

— **Kötelessé az anyós eltartani a vejét és leányát?** Érdekes polgári perben fog rövidesen ítéletet hozni a szuboticei törvényszék. Crnjakovics Franjo szuboticei lakos felesége pert indított édesanyja, Arnus Józsefné ellen, aki férjhezmenetele előtt keletlenül és hozományon kívül azt ígérte neki, hogy őt és férjét el fogja tartani. Egy hónapig tényleg nála laktak, utána azonban kidobta őket férjével együtt. Az ügyben tegnap volt az első tárgyalás a szuboticei törvényszéken, de ítélethozatalra nem került sor.

—o—

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbelegek** valamint azok, akik húgysavas sók túlzaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József viz** biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostatabetegségeknel is ajánlják. A **Ferenc József keserűviz** gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Lopás** miatt két évi börtönrre ítélték egy volt egyetemi hallgatót. A beográdi ügyészség azzal vádolta Gyorgyevics Milorad volt egyetemi hallgatót, hogy 1932 szeptember 29-én betört Beograd város szegénygondozó intézetébe és onnan elloptott egy Royal írógépet. A Zagrebacska uccából egy kérekpárt lopott, december másodikán a beográdi rendőrség büntügyi osztályán ellopta egy irnok pénztárcáját, 293 dinár tartalommal, ezenkívül még egy írógépet lopott. A lopás annyira vérebem volt Gyorgyevicsnek, hogy egy német lapban megjelent költeményt lefordította szerbre és azt értékesíteni akarta. Ekkor derült ki, hogy a költemény Makszimovics Deszánka németre fordított verse. A bíróság a magáról megfélemedezett egyetemi hallgatót két évi börtönrre ítélte.

— **Öngyilkos lett a volt martonosi községi bíró.** Sztarakanizsáról jelentik: Márics Dusan volt martonosi községi bíró az elmúlt napokban öngyilkosságot követett el. Márics nemrégiben 40 hold földet vásárolt, amelynek vételárát nem fizette ki, ez most esedékessé vált, azonban nem tudott kötelezettségének eleget tenni. Anyagi gondok terhe alatt idegei összeroppantak és felakasztotta magát egy őrizetlen pillanatban. Halála nagy részvétet keltett.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás** ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve hathatós segítséget nyújt.

— **Öngyilkosságot követett el a budapesti Gschwindt likörgyár igazgatója.** Budapestről jelentik: Rein Sándor a Gschwindt likörgyár igazgatóját tegnap reggel felakasztva holtan találták villájában. Rein özvegyember volt. Bucsubelelében azt írja, hogy lelki meghasonlás és idegösszeroppanás miatt követi el az öngyilkosságot.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGREN VALÓDI. KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISIT. VANY.**

kell, hogy harcoljon minden ellen, ami a nyelvnek árt és így veszélyezteti az ő tökéletességét. Az író legfőképpen gonddal őrzi a nyelv meglévő kincseit és ősi szellemét. Új szokat, új kifejezéseket nem nyersen ülteti át, hanem művészi izlésével és bírálatával tökéletesített alakban vagy alkalmazásban. Mint a szobrász, aki a meztelen testet, amely előtte mintául áll, tökéletesíti, úgy az író is nyelvének nyersanyagát megszépíti. Amde nem mindenki író, aki ír. Ez még nem volna baj, mert nem kell minden írást elolvasni. Azonban vannak írások, amelyeket el kell olvasni, mert tanulni vagy okulni óhajtunk belőlük és, ha ezek írói nem törődnek a nyelvvel, néha kiirthatatlanul de legalább is nemzedékeken át elpiszkítják nyelvünket.

Ilyen — egyébként bármilyen hasznos — bűnös írás a legtöbb mesterségbeli u. n. szakcikk és szakkönyv. Nem csoda. Mesterséget, művészetet, tudományt a törökvilág óta nyugatról tanultunk, sőt — szerencsétlenségünkre — legközelebbi szomszédunktól a némettől. Onnan is olvasatlanul, nemcsak a jót, de a rosszat is. Mindezeket még hozzá szolgál fordításban. Már pedig, — egyébként sem talál ugyan a természetünk — nyelveink olyan távol állanak egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. Szóképzés, szó-

fűzés, mondatszerkezet, kifejezőmód, gondolatmenet, gondolkodásmód, egyszóval az egész nyelvbéli logika annyira elütő e két nyelvben, hogy a szigorú fordítás szükségképpen a nyelv megnyomorításával jár.

Megint olvastam Sinclair Lewis egyik könyvében, hogy a háború alatt egy amerikai suhanc egyebek között úgy szidja a németet, hogy „damm hyphenated German” ez körülbelül azt jelenti, hogy „kötőjelnyelvű német”. Valóban az, Annyi szót ragaszt egymás mellé, amennyit csak akar. A mi nyelvünk pedig a legtöbbször még egyetlenegy ragasztást sem tűr el. És mégis tele vagyunk velük. Találomra nyitok ki egy újságot. Ime: „a világ legnagyobb távcsöve” áll benne. Hiába oktattott néhány nemzedéket Bodola professor, arra hogy a Fernrohr az messzelátó. Az öreg mérnökgeneráció sült-német Kruspér-ja beléjük ölte a távcsőt és megmérgezte nyelvünket. Ugy sejtem, hogy ugyanabból a forrásból származik a „mérce” is, mint új szó annak idején, általában használt ma, de fűlértő. Keletkezésének oka talán nem a fordítás, hanem a nagyképűség, mert a mérő, jelző szó nem hangoztak elég tudományosan.

(Vége következik.)

Nyilatkozat

Tek.

Tomán Sándor urnak a Reggeli Ujság
felelős szerkesztőjének

Noviszád

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Az Ön „Reggeli Ujság” című lapjának 1933. évi február 18-i 42. számú lapjában a második oldalon a lap alján a következő című közlemény jelent meg: „A szombori járásbíró megkezdte Szkenderovics Antal szombori plébános, pápai kamarás becsület-sértési ügyének tárgyalását.” Miután ebben a cikkben a valóságnak nem megfelelő és helytelen megállapítások vannak közölve, a sajtótörvény 26. és 27. paragrafusa alapján kérem a következő számban ugyanazon a helyen és ugyanazon cím alatt a következő helyreigazítást közölni sziveskedjék:

Nem áll az a tény, hogy a szombori járásbíró Sztójanovics egyesbíró tegnap tárgyalta Szkenderovics Antal hivatalos hatalommal való visszaélési bűnperét, hanem igaz, hogy a tárgyalás ügyfelem feljelentése folytán a Btk. 297. és 299. paragrafusa alapján lett megtartva.

Nem áll az a tény sem, hogy a kereset eredetileg hivatalos hatalommal való visszaélésre is vonatkozott és hogy ettől Pap Katica később elállt, hanem igaz, hogy a feljelentés a Btk. 297. paragrafusára hivatkozott és hogy én az ügyfelem nevében kiterjesztettem a feljelentést a Btk. 299. paragrafusára is.

Nem felel meg a valóságnak, hogy Refle Jakab tanu a sértett képviselőjének kérdésére kijelentette volna, hogy őt nem sértette a plébános kijelentése, hanem igaz, hogy Refle Jakab kijelentette, hogy őt is sértette a vádlott azon eljárása, hogy általa üzen és rendelkezik.

Megfelel a valóságnak, hogy én az ügyfelem nevében kértem a bíróságot, hogy a tárgyalást elhalassza és hogy Pap Istvánt is hallgassa ki azon körülményre, hogy a vádlott már előre fenyegetőzött azzal, hogy a magánvádlót ki fogja dobni, valamint azon körülményre, hogy ezt Pap István, a sértett fivére nem mondta meg a nővérének mindjárt, hanem csak az esküvő után és eszerint a magánvádló, amikor elment a templomba fivére esküvőjére nem is tudott a vádlott szándékáról.

Fogadja ezúton is igen tisztelt Szerkesztő ur őszinte tiszteletem.

Dr. Vajkovic St. Mirko ügyvéd
Pap Katica képviselője

—o—

SZTARAMORAVICAI HIREK

A sztaramoravici római katolikus hitközség világi elnökévé az egyháztanács a lemondott Modrcsin Iván gyógyszerész helyébe, egyhangulag apatini Fernbach János földbirtokost választotta meg. A választást az egyházi hatóság jóváhagyta. — Nagy János (Bálint fia) szállásán ismeretlen tettes az esti órákban behatolt a husos kamrába, ahonnan 14 szál füstöltkolbászt lopott el.

—o—

— Nagy Purim-est Noviszádon. Szombaton este a Szloboda szálló nagytermében az összes noviszádi cionista egyesületek Purim-estét rendeznek. A műsoron dr. Dohány Gyuláné bécsi dalokat, Szmata Lajos az ismert operaénekes héber dalokat, Vágó György szavalóművész Szabolcsi „Jisgadál” című híres versét szavalja. Érdekessége a műsornak, hogy bár alig egy óráig tart mégis harminc szereplő fordul meg a színen. Ujszerű tombola lesz, amelyen minden szám nyer. Igen értékes tárgyak kerülnek sorsolásra. Belépődíj nincs.

— A noviszádi rendőrség lopás gyanúja alapján őrizetbe vette Gavrilovics Dimitrije noviszádi 30 éves soffört. Ugyancsak őrizetbe vették Loncsár Szlávko krnyausai 24 éves földművest, aki ellen a banjalukai katonai kerület adott ki elfogató parancsot. Ezenkívül letartóztatták Kopilovics Vida 23 éves banjalukai fiatalembert csavargásért.

— A mulligysói önkéntes tűzoltócsapat e hó 5-én, vasárnap tartotta évi közgyűlését, amely alkalommal parancsnokká választották Keller Béla gyógyszerészt. Őt tűzoltót pedig, akik fogadalmukról megfeleltek, kizárták az egyeslet tagjainak sorából.

A szuboticali törvényszék két évi szigorított fogházra ítélte a bajmoki pénzhamisító kovácsmestert

A vádlott azzal védekezett, hogy nagy nyomorában egyellen hamis huszdináros akart készíteni

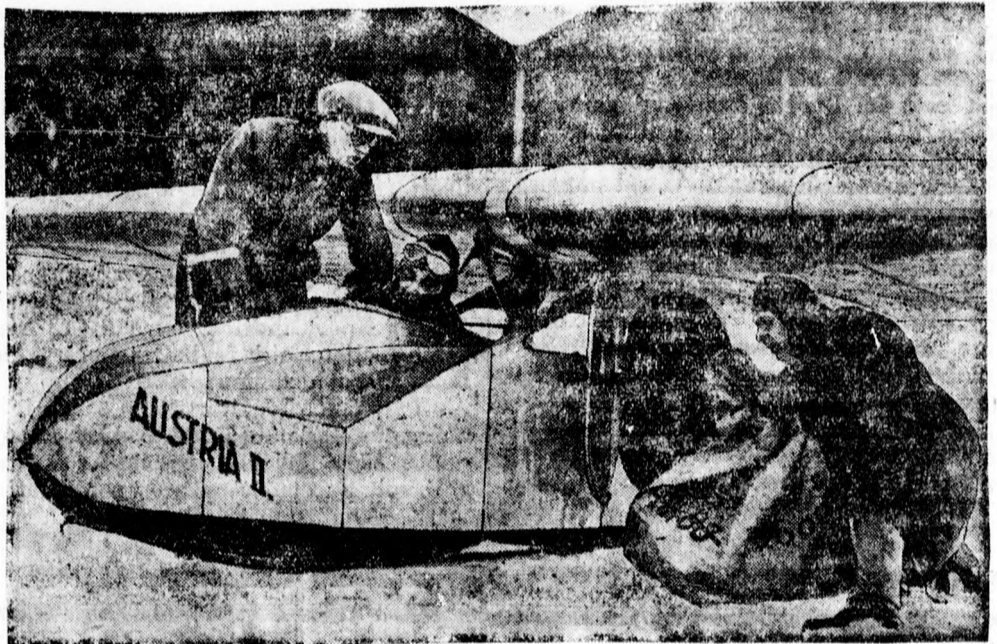
A szuboticali törvényszéken Bozsics Milan elnök hármas bírói tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Varga Péter 69 éves bajmoki kovácsmester bűntudját. Varga a vád szerint a múlt év decemberében huszdináros fém pénzt hamisított és megkísérelte forgalomba hozni a hamisítványt. A hamisítvány, amelyet Varga egész primitív eszközökkel, közönséges kovácspréssel, ólomkeverékből készített olyan rosszul sikerült, hogy első pillantásra felismerhető volt. Varga a Vojnics Tunics féle bajmoki vendéglőben akarta elhelyezni az általa készített hamis pénzt, de a kocsmáros felismerte a hamisítványt és jelentést tett a rendőrségen, amely letartóztatta Varga Pétert.

A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nagy nyomorában szánta rá magát a pénzhamisításra, de az volt a szándéka, hogy csak egy darab hamis pénzt készít, mivel a karácsonyi ünnepekre biztosítani akarta családját. A pénzt ólomkeverékből préselte ki és ki akarta adni, habár felesége figyelmeztette a követ-

kezményekre. Ugy fogamzott meg agyában a pénzhamisítás gondolata, hogy pár hónappal előbb Szkenderovics Petar gazdálkodónál egy kukoricamorzsolót javított és öntvényt készített, amely igen jól sikerült. Erre Szkenderovics megjegyezte, hogy az elkészített alkatrészből pénzt is lehetne gyártani. A hamisítást teljesen egyedül végezte és tervébe senkit be nem avatott.

A bíróság tanuként hallgatta ki Szkenderovics Petar gazdálkodót, aki azt állította, hogy pénzhamisításról nem beszélt a vádlottal. Vojnics Tunics Mária arról tesz vallomást, hogy miként fedezte fel és jelentette a rendőrségen a pénzhamisítást.

A bíróság a perbeszéd után bűnösnek mondta ki Vargát és pénzhamisítás kísérletének és hamis pénz forgalombahozatalának kísérlete miatt két évi szigorított fogházra ítélte. A büntetésbe a bíróság beszámította a vizsgálati fogságot. Az ítélet ellen egy a védő, mint az államügyész felebbezést jelentett be. A bíróság úgy döntött, hogy a vádlott továbbra is vizsgálati fogságban marad.

Vitorlázó repülőgép a pósta szolgálatában

Kronfeld osztrák vitorlázó rekordrepülő gépjével a próbastart előtt. Kronfeld gépét egy repülőgép a magasba viszi és onn an a szél erejét kihasználva akar Kronfeld Semmeringbe repülni a postával.

Vadászruhák fejlődése a Rokokótól napjainkig

VILÁGTÜKÖR

Pokolkarcoló — nyolc emelet mélységben

Nemhiába Japán mindenképpen riválisa Amerikának, mert ha ott egyre-másra épülnek a hatalmas felhőkarcolók, Tókióban most megépítik a — pokolkarcolót. Az új építkezés érdekessége, hogy nem magassági ellenben mélységi rekordot kíván elérni. Az új épületet nyolc méter mélységig építéne le, emeletes rendszerrel. A szokatlanul mély épületet nem a telek drágasága miatt viszik a föld alá, hanem az teszi indokolttá, hogy a szigetet gyakran földrengés rázza meg. Az alapozást 340 méter mélységben kezdik majd meg vasbetonnal a tektonikus rázkódásoktól megvédeni az épületet. A pokolkarcoló félkör alakú épület felépítésére 12 millió dollárt irányoztak elő.

Lilli Damita pezsgőspalackot vágott riválisa fejéhez

A hollywoodi botránykrónika ismét új fejezettel gazdagodott. A szépséges Lilli Damita kedden este egy többszörös milliómós társaságban jelent meg az ugynevezett „Kubai kaszinóban”. Alig foglaltak helyet. Minny Pearson ismert énekesnő, miután más hol nem talált üres asztalt, Damitáék asztalánál telepedett meg. Damita udvarlójának semmi kifogása nem volt a szép Siegfried énekesnő ellen, sőt néhány perc múlva hevesen udvarolni kezdett a bűbajos jövevénynek. A filmsztárt azonban érthetően felingerelte a milliómós viselkedése és belekötött az énekesnőbe. Szó szót követett és rövid pillanatok múlva már egy pezsgősüveg reptült Damita kacsói közül a táncosnő gyönyörű frizurájához. Ezzel azonban nem volt vége a botránynak, sőt csak felhívás volt a közdelemre, mert a két szépasszony ezután még formális boxpárbaft vívott, melyben Lilli Damita bizonyult erősebbnek. A moziészak, mint feldúlt furia tépte le Miss Pearsonról a ruhát s a közönség tapsviharral fogadta Damita valóban élethű műsorán kívüli szereplését. A hatóság ezzel szemben nem bizonyult műértőnek s a felbőszült moziészakot könyörtelenül lecsukta.

Megtalálták Dzsingisz kán szívét

Wolker amerikai professzor, aki Mongolia északi részén végeztetett ásásokat, egy rég elfelejtett siremléket talált, melynek feliratából kétségtelenül megállapították, hogy a siremlék mélyén Dzsingisz kánnak, a legnagyobb tatár hódítónak szívét őrzik. A hírhedt tatár kán, amikor végigsarcolta Keletázsia leigázott népeit, félelmetes nimbuszra tett szert katonái körében. Népszerűsége halála után sem szűnt meg és a tatár seregek még hosszú évtizedek múlva is ereklyeként magukkal hordozták halott vezérük szívét. A feljegyzések szerint Dzsingisz kán szíve csak halálának második százada után tűnt el. Az amerikai tudósok most nagyon büszkék felfedezésükre.

Felmerült a tengerből egy évezredek óta elsüllyedt város

Kuba közelében egy földrengés után a tenger hullámaiból sziget emelkedett ki, amelyen kétségtelenül felismerhetők egy ősrégi város építkezésének nyomai. A New-yorkból kiküldött expedíció nagyszabású ásatások nyomán megállapította, hogy igen magas kulturájú népfaj lakhatott a szigeten, melynek építkezési lendülete gyönyörű középületeket, három cirkuszt és négy kupolás templomot emelt a szigeten.

Az idei férfidivat bemutatója Cannesban

A szokásos riviérai férfidivat bemutatót fényes külsőségek között és nagyszámu érdeklődő jelenlétében Cannesban tartották meg. Általános megelégedés szerint az idei férfidivat végre valami lényegesebb újításokat is tartalmaz. Az ujszabásu ruhákat általában egyszerűség, színesség és rusztikus vonalak jellemzik. A tulzottan bő „Oxford-bag” nadrág eltűnt és az új divat favoritja az „elefántpata” formájú nadrág. Szabása fenn bő, a térd körül majdnem teljesen oda-

simul és onnét töleszerszerűen, nagy töréssel esik, lazaszövésű anyagból, fehér és színes burettből készül. Az egyszínű sportkabátok helyett a színes kockás „tiroli” strandzakót kapták fel, amelyhez fehér vagy Cambridge-zöld nadrágot viselnek. Ez a zöldes árnyalatú szürke most a legdivatosabb szín. Érdekes, hogy pyjama helyett inkább mély kivágású bluzok, kék, sárga, zöld és rozsdabarna matrózíngek, Zip-pel záruló rövidujjú polóingek jöttek divatba. Divatosak a dressing-gow-ok is, amelyek tulajdonképpen széleshajtásos felöltők, homespunból vagy kosárfonatu pamutszövetből.

Mariborban április 2-án rendezik meg Jugoszlávia cross country bajnokságát

A jugoszláv könnyűatlétikai szövetség legutóbbi gyűlésén elhatározták, hogy az 1933. évi mezei futóbajnokságot Mariborban rendezik meg a Zsak pályán. A verseny távja 10 kilométer. A bajnoki versenyre eddig már az összes atlétikával foglalkozó egyesületünk leadta nevezését. Az egyetlen szépséghibája a versenynek az, hogy a pályán

futják le és nem nyílt terepen és így igazán nehezen érthető a cross country elnevezés. A verseny vendökségét különben Leopold dr. maribori polgármester vállalta el. A versenyen határozottan megjelenik a testnevelési miniszter és a hadügyminiszter különleges megbízottja.

A NAK Vrbászon

A noviszádi kékfelhérek vasárnap Vrbászon játszanak a Dulcis ellen, hogy revánsot adjanak a cukorgyáriaknak a Noviszádon rájuk mért vereségért. A NAK komplett csapatával megy Vrbászra, hogy a március 19-i Mácsva elleni első bajnoki mérkőzésére teljesen együtt lehessen csapata. Bár a cukorgyáriak a vasárnapi mérkőzésen Majtány nélkül állanak ki, mégsem hisszük, hogy a NAK meg tudja ismételni noviszádi bravurját és hét góllal terhelje a cukorgyáriak kapuját. Ha igen, akkor nyugodt lelkiismerettel nézhetünk a Mácsva mérkőzés elé, mert a NAK győzelme a Mácsva ellen Noviszád futballsportjának újabb nagy sikerét jelentené.

A NAK drukkerautóra minden nap Spiller Lenci üzletében lehet jelentkezni. Utiköltség oda-vissza 30 dinár.

A mult heti ligamérkőzések sérültjei

Előrelátható volt, hogy az idén eldöntésre kerülő ligamérkőzések a szokottnál jóval erősebb játékokat fognak eredményezni, mint az eddigiek. Oka ennek az, hogy három csapat esik ki a ligából és minden egyes csapat tudásának és erejének megfeszítésével küzd a pontokért. A mult heti sérültek: Mihalesics kartörés, 2 hónapi pihenő. Mikacsics, a Hajduk válogatott hátvédjének ismét kiujult térd-sérülése, úgy hogy hosszabb ideig harképtelen. Tosics, a BSK kiváló hátvédje a BASZK elleni mérkőzésen az orrán szenvedett sérülést a Günther serlegmérkőzéseken. Szarajevóban a véletlen úgy hozta, hogy ugyanazon a helyen ismét megsérült és így Oszijeken nem játszhat, valószínűleg M. Popovics fogja helyettesíteni.

A NAK hivatalos közleményei. Felkérjük a játékosokat, hogy kivétel nélkül valamennyien jelenjenek meg ma, esütörtök délnél 12 órakor a pályán. Egy-egy fényképet is hozzanak magukkal. — A vezetőség.

A noviszádi Jadran felkéri az egyesület valamennyi játékosát és a tagokat, hogy péntek este fél nyolc órakor jelenjenek meg a klubhelyiségben (Ljubljanszka 16), fontos megbeszélésre. A csapat vasárnap valószínűleg mérkőzik. — Sportkapitány.

Kula: Rádnicski—Sztariszivaci SK 7:3 (3:1). Barátságos mérkőzés. Nagyszámu közönség előtt mutatkozott be a szimpatikus szivaci csapat, mely dacára vereségének, a mérkőzés egész ideje alatt szépen és fairul játszott. A kulai csapat is feladatai magaslatán állott. A kulai Rádnicski vasárnap tartotta tisztújító gyűlését, melyen kevés kivétellel a régi vezetőséget választották meg.

Zagreb: HASK—BASZK: Focht, helyettese Flacsek. Oszijek: Szlávia—BSK: Mangh, helyettese Neverkla. Ljubljana: Primorje—Konkordia: Kniefer, helyettese Petraelo. Beograd: Jugoszlávia—Gradjanszki: Kujunesics Andrija, helyettese Sefesics. Noviszád: Vojvodina—Szlávia (Szarajevó): Jokszics.

A noviszádi Rádnicski hivatalos közleményei. Ma, esütörtök este 7 órakor fontos értekeztet lesz a munkáskamarában. Minden igazolt játékos és egyleti funkcionárius jelenjen meg a megbeszélésen, mert a bajnoki szezonnal kapcsolatos kérdések kerülnek megvitatásra. — Vezetőség.

Saját káran tanult a Jugoszlávia és a vasárnapi Gradjanszki elleni ligamérkőzésre már változtatott összeállításban veszi fel a küzdelmet: Szpaszics, Dimitrijevic, Lukics, Gyokics, Radovanovic, Tubics, Golubovic, Keszics, Lojancsics, Milosevic, Zecevic. Talán így sikerül.

Nagyszabásu jégünnepélyt rendeztek Bécsben, az Engelmann műjégpályán kedd este. Az ünnepélyen közel tízezer főnyi közönség jelent meg és lelkesen tapsolt a szebbnél-szebb mutatványoknak. Oriási sikere volt az osztrák Karl Schaeffernek, a férfi műkoresolyázás világbajnokának, a magyar Rotter—Szollás világbajnok párnak és a Papec—Zwaack osztrák párnak.

Magyar vívók külföldi vívóakadémiákon. Március 11-én és 12-én nagyszabásu nemzetközi vívóakadémia lesz San Remóban. A versenyrendezéségh megfiyására az akadémián résztvesz Rajesányi László és Kovács Pál. Rajesányi ellenfele Marzi lesz, Kovács Pálé Rastelli. Március 23-án Turinban lesz vívóakadémia, erre Kabos Gyulát hívták meg.

Bükktó I-a szeremi öle . . . 440 dinár ab telep
Koks I-a osztrau 100 kg . . . 12 „
Porosz szén I-a 100 kg . . . 12 „
KELLER FATELED
Strand ut. 374. Telefon 24-17

KÖZGAZDASÁG

Autobuszfáratokkal akarják összekötni Bánát és Bácska északi részzeit

Szarakánizsáról jelentik: A volt Vojvodina északi része kereskedelmének és személyforgalmának igen előnyös tervét kívánja megvalósítani Mraovics novakanizsai járásbíró. Az utóbbi években az ország északi határa mentén fekvő városok és községek forgalma és kereskedelme erősen megcsappant. Ennek a gazdasági okokon kívül más előidézője is van. Egyik az, hogy a vasutonalak mind észak-dél irányban húzódnak. Szubotica—Beograd, Noviszád—Szarakanizsa—Horgos, Szentá—Dragutinov—Beckerek, mind hosszában haladnak és az egyetlen rövid Szubotica—Horgos vonalat kivéve nincsen egyetlen vasutonal sem, amely kelet-nyugat irányban kötné össze a városokat és községeket. A kilométerek száma egyes helységek között számban kicsi, de összeköttetés tekintetében félnapokat vesz igénybe. Bácska és Bánát összekapcsolásának egyik nagy akadálya az is, hogy a Tisza jege által teljesen elsodort fahidat, amely Szara és Novakanizsát kötötte össze még mindig nem építették fel, sőt a valószínűség szerint egyhamar nem is fogják. Így a közlekedés lebonyolítását komppal végzik, amely sem biztonság, sem gyorsaság tekintetében nem kifogástalan. A hid hiányát nagyon erősen érzik a szarakánizsai kereskedők, akiknek forgalma számottevő százalékkal csökkent azóta, hogy ily módon elvesztették Novakanizsa, Gyála, Obilicsevo, Krsztur, Szanád községek vásárlóit. Horgos, Martonos és Szarakánizsa adófizetőinek is nagyon sok idővesztést jelent, mert közigazgatásilag a nova-

kanizsai adóhivatalhoz tartoznak. Északdumabánság tekintélyes számu községének és városának forgalmát fokozná annak a tervnek a megvalósítása, amely szerint nyugat-kelet irányban autobuszforgalmat állítanának be. A tervek szerint az autobus kiindulópontja vagy Velika Kikinda, vagy Banatszkó-Arangyelovó lenne, amelynek vonatösszeköttetése van Velika-Kikindával. Az autobus utiránya lenne Arangyelovó—Oroszlámos—Novakanizsa, mint járási székhely, ezzel koncentrálódna a járás, továbbá természetesen a hid felépítése esetén Novakanizsa—Szarakanizsa—Martonos, Horgos—Kraljevbrég—Suplyák—Palics és Szubotica.

Ennek az autobuszfáratnak előnye beláthatatlanok a nagyobb községek és városok lakosságára. Novakanizsa részére, mert összeköttetést nyerne a járás kisebb községeivel, Szarakánizsa részére a kereskedőknek, Szubotica pedig megnyerné a tiszamenti községeket. A terv szerint az autobuszfárat postát is vinne magával, amely szintén igen nagy előnyt jelentene.

A tervet a novakanizsai járásbírósg állítja össze és a végrehajtás kieszközlésére felkéri a velikebecskereki kereskedelmi és gyáripari kamarát, a noviszádi kamarát, Setyevov Szlavko nemzetgyűlési képviselőt és Popovics Milan szenátort. Természetesen csatlakoznak hozzá az érdekelt községek és városok polgársága és egyesületei.

e. i.

—o—

A világ bor- és sörfogyasztása

(MEK) Párisból jelentik: Érdekes statisztikát állított össze az angol kormány a világ bor- és sörfogyasztásáról. Ezek szerint a fejenkénti borfogyasztás 1931-ben a statisztikába felvett 28 állam 600 millió főnyi lakosságára számítva 346 litert tett ki fejenkénti átlagban. Az egyes államok fejenkénti fogyasztása a következő: Franciaország 145, Olaszország 92, Spanyolország 88, Svájc 45, Görögország 35, Magyarország 32, Bulgária 22, Románia és Ausztria 15 liter. A többi államok átlagos borfogyasztása fejenként 10 liter. A 28 államban 1931-ben összesen 140 millió hl. bort fogyasztottak.

A sörfogyasztás átlaga ezzel szemben

1931. évben 1010 literre rugott, vagyis közel háromszorosát tette ki a borfogyasztásnak. Az egyes államok szerinti megoszlás a következő: Belgium 185, Nagybritannia 77, Ausztria 72, Németország 68, Csehszlovákia és Dánia 62, Ausztrália 46, Franciaország és Írország 42, Svédország 38, Hollandia és Norvégia 25, Argentína és Kanada 19 liter. Az összes sörfogyasztás 1931-ben 180 millió hl-t tett ki.

Érdekes, hogy a világ bortermeleése 1932-ben 142 millió hl volt az 1931. évi 145 millió hl-el és az 1909—1914. évek átlagos 125 millió hl-ével szemben.

— A jugoszláv okleveles gazdászok közgyűlése. Az okleveles jugoszláv gazdászok idei kongresszusukat április második felében fogják Zagrebban megtartani.

Magyarországon elsőbbségi jogot biztosítanak a zöld hitelnek. Budapestről jelentik: A zöldhite-

kérdésében tegnap megegyezés jött létre a pénzügyi kormányzat és a nemzeti egység pártjának gazdasági bizottsága között. A zöldhiteles elsőbbsége volt a vitás pont. Olyanértelmű megállapodás létesült, hogy a zöldhiteles nem előzi ugyan meg a törvényes zálogjogokat, de megelőzi a magánjogi

Demeter Erzsí és Csincák Elemér szöpművészeti kiállítása Szubotican

A szubotici város háza épületében szombaton délelőtt tizenegy órakor nyílik meg Demeter Erzsí és Csincák Elemér gyűjteményes kiállítása. Demeter Erzsí friss, lendületes, merész, forrásban levő és Csincák Elemér higgadt, szemlélődő, kialakult művészi felfogása egyszerűen kiegészítik egymást. A két művész az utóbbi idők fermését mutatja be a közönségnek. Portrék, kompozíciók, interieurök, tájképek, esendéletek fogják változatossá tenni a tárlatot a szemlélődők előtt. A tiz napig látogatható kiállítást szombaton délelőtt 11 órakor dr. Millekich János, a Bácskai Múzeum igazgatója nyitja meg ünnepélyes keretek között. A nagy érdeklődéssel várt szöpművészeti kiállításra belépőjegy nem lesz. A kiállítás iránt nemcsak a műértő közönség, de maguk a képzőművészek is a legnagyobb

érdeklődést tanúsítják, a legtöbb bácskai képzőművész bejelentette az ünnepélyes megnyitáson való megjelenését.

Megerősítették dr. Bakule Géza szubotici ügyvéd két évi börtönbüntetését

A noviszádi semmitöszék tegnap tárgyalta dr. Bakule Géza nyugalmazott bíró, szubotici ügyvéd büntütyét, akít a szubotici törvényszék a múlt év június elsején két évi börtönrre ítelt. Dr. Bakule Géza volt Sugár Béla szubotici kereskedő csödtömegmondnoka és a csödvayon értékesítése után befolyt 172.305 dinárból jogtalanul megtartott magának 137.795 dinárt. Dr. Bakule Géza a szubotici törvényszék ítélete ellen semmiségi panasszal élt, a semmitöszék azonban ezt elutasította és az elsőfoku ítéletet erősítette.

bekebelezéseket. Az újítástól a zöldhiteles akció teljes sikerét várják. A javaslat rövidesen a parlament elé kerül.

TÖZSDE

TÖZSDEZARLATOK:

Szerda, március 8.

A dínár árfolyama. Budapest 7.50—8.00, Prága 42.05—42.45, Berlin 5.40—5.44, London 253.50.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2038, London 1805, Brüssel 72.40, Milánó 26.30, Madrid 43.40, Amsterdam 207.60, Berlin 122.30, Bécs 72.78, Prága 15.32, Varsó 57.50, Bukarest 3.08.

Noviszádi terménytözsde. Buza 76 kgos 2% bácskai és szerémi 222.50—225, felsőbánati 222—224, árpa 64—65 kgos 110—115, tavaszi 66—67 kgos 117.50—122.50, zab 98—102, tengeri bácskai 64—66, március-májusra 68—70, bánati 63—64, szerémi 64—66, szerémi márciusra-májusra indijai paritásban 68—70, buzaliszt bácskai és bánati állomásról nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, buzakorpa jutazsákokban bácskai és szerémi 65—67.50, bánati 62.50—65, bab fehér 117.50—122.50, burgonya fehér szlovéniai 70—72.50, rözsa, korai, szlovéniai 72.50—75, fehér szlovéniai 60—62.50.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 41 vagon.

Szombori terménytözsde. Buza bácskai Szombor környéki 224—226, felsőbácskai 224—226, szlovéniai 222.50—225, szerémi 222.50—225, Tiszai bácskai 224—226, Tisza bánati 222—224, bánati 220—222, zab bácskai vasut 100—102.50, szerémi és szlovéniai 100—102.50, árpa bácskai 110—115, szerémi 110—115, bácskai tavaszi 117.50—122.50, szerémi tavaszi 117.50—122.50, tengeri bácskai vasut prompt 63—65, Szombor környéki prompt március-április-májusra 68—70, liszt nullás gg és g 350—365, kettes 330—345, ötös 310—325, hatos 285—295, hetes 190—200, nyolcas 75—80.

Arak a budapesti terménytözsden és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytözsden a készáru piac irányzata gyengén tartott volt. Hetvenhatkilós tiszavidéki buza 14.90—15.05, felsőtiszai és jászági 14.40—14.50, fehérmegeyi és pestvidéki 14.20—14.30, nyolcvankilós tiszavidéki buza 15.60—15.95, felsőtiszai és jászági 15—15.20, fehérmegeyi és pestvidéki 14.90—15. Rözsa 7.90—8, takarmányárpa 10.20—10.40, sörárpa 10.75—13.25, zab 9.20—9.50, morzsolt tengeri 7—7.10, finom buzakorpa 6.25—6.35. A határidőpiac irányzata gyenge volt. Buza márciusra 14.25—14.30, májusra 14.20—14.22, rözsa márciusra 7.83—7.86, májusra 8.43—8.44, tengeri májusra 7.40—7.42, júliusra 7.80—7.82. A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 1.500, az irányzat lanyha. Elsőrendű uradalmi nehéz sertés 1.01—1.03, szedett közep 1.04—1.06, kivételesen 1.08, angol sonka süldő elsőrendű 95—102, másodrendű 86—95, könnyű angol süldő 80—86, zsir nagyban 145—150, háromdarabos sózott szalonna 1.30 fillér kilonként.

Az apatini Tri Zvezde Szubotican

A szubotici Villanytelep vasárnapra az apatini Tri Zvezde együttesét látja vendégtől barátos mérkőzés keretében. A dunai csoport első helyezettje eddig kétszer szerepelt Szubotican, mind két esetben hirnevéhez méltó eredményt tudott elérni. Az első alkalommal a Gradjanskival 2:2-re végzett, az elmúlt évben pedig a szubotici bajnokkal, a Bácskával játszott s minimális gólkülönbséggel kikapott.

A villanytelepiek a felgyógyult Pizaniccsal a csatársorban, veszik fel a küzdelmet a Tri Zvezdével. A felállítás a következő: Varga — Lövenberger, Bojnics — Sztes, Kopasz, Rukavina — Arancsics, Karip II, Pizanic, Demeter III, Speljár.

A vasárnapi mérkőzést — amely iránt Szubotican nagy az érdeklődés — a Szand pályán délután 4 órai kezdettel rendezik.

